

Fakta om LUPP-enkäten

LUPP-enkäten innehåller nästan 200 frågor om ungdomars syn på inflytande och lokal demokrati, skola, fritid, trygghet, hälsa, arbete och framtid. Det är statliga Ungdomsstyrelsen som erbjuder landets kommuner att använda LUPP.

År 2006 besvarade ungdomar i Ludvika kommun och ytterligare 26 kommuner LUPP-enkäten. Samma år gjorde Ungdomsstyrelsen också en riksrepresentativ enkät riktad till personer 16-25 år, som vi i rapporten gör jämförelser med på gymnasienivå.

I Ludvika var svarsfrekvensen 93 procent på högstadiets årskurs 8 (367 av 395 elever) och 68 procent på gymnasiets årskurs 2 (316 av 463 elever). Det finns nästan ingen skillnad i svarsfrekvens mellan tjejer och killar.

LUPP-06

-RESULTAT AV LUDVIKA KOMMUNS LUPP-ENKÄT

Text & diagram: Mikael Müller, Ludvika kommun

Illustrationer: Johannes Reinholdsson

Grafisk form: Micke Bergman, DuoSmart Grafisk Design

Tryck: Strand's Tryckeri, Augusti -07

Upplaga: 400 ex.

Politik, Samhälle & Inflytande

Fritid

Kompisar & Nöjen

Hälsa, Kost & Motion

Alkohol, Tobak

& Narkotika

Framtidsplaner

& Framtidstro

Hur det är i skolan

webb: ungdomsportalen.ludvika.se
tel: 0240-860 00

LUDVIKA
EN UNGDOMSKOMMUN

Maria har ordet

Det här är Ludvika kommuns andra LUPP-rapport (LUPP 2006). Den första kom för ett år sedan (LUPP 2005).

LUPP står för *Lokal uppföljning av den lokala ungdomspolitiken* och är en stor enkät som tjejer och killar i kommunens åttondeklasser på grundskolan och andraårsklasser på gymnasiet besvarade vid årsskiftet 2006/07. Det är statliga Ungdomsstyrelsen som erbjuder landets kommuner att använda sig av LUPP. I Ludvika använder vi oss av LUPP för att få veta hur våra tjejer och killar har det och vad de tycker är viktigt.

I det stora LUPP-materialet finns förstås både positiva och negativa resultat. I årets rapport redovisar vi ungdomarnas svar inom sex områden som både är viktiga i sig och som vi tror kommunens olika verksamheter kan jobba med för att nå förbättringar:

- politik, samhälle och inflytande
- hur det är i skolan
- fritid, kompisar och nöjen
- hälsa, kost och motion
- alkohol, tobak och narkotika
- framtidsplaner och framtidstro

Avsnitten *Fritid, kompisar och nöjen* respektive *Hälsa, kost och motion* är helt nya jämfört med fjolårets rapport. Övriga fyra avsnitt fanns med redan i fjol och har kortats ned lite den här gången. I dessa avsnitt finns inga större skillnader i resultat jämfört med förra året. Men det är ändå viktigt att följa och redovisa utvecklingen år från år. Och nu har vi dessutom med några nyheter jämfört med förra årets rapport.

Det kanske viktigaste resultatet av LUPP är att det ofta är stora skillnader mellan tjejer och killar. Några exempel: Tjejer är mer intresserade av att vara med och påverka i kommunala frågor, tjejer mår sämre och verkar mer pressade av skolarbetet, fler tjejer än killar tycker att det finns för lite att göra i Ludvika och tjejer efterfrågar andra saker än killar gör. Vi måste bli bättre på att förhålla oss till denna slags könsskillnader i skolan, inom fritiden och inom många andra kommunala verksamheter.

Ett annat viktigt resultat är att det på flera punkter finns skillnader mellan Ludvikas unga och deras jämnåriga i övriga Sverige. Årets rapport väcker frågor som det ännu inte finns några riktigt bra svar på. Varför mår Ludvikas tjejer och killar sämre än ungdomar ute i landet? Varför tycker våra ungdomar att det finns så lite att göra på fritiden?

Jag vill tacka alla som har hjälpt till i arbetet med LUPP 2006. Det gäller främst alla ni 683 tjejer och killar på högstadiet och gymnasiet som har fyllt i enkäten. Tack också till ungdomskonsulent Cecilia Malm, lärare, rektorer och andra ute på skolorna som har sett till att allt det praktiska har fungerat. Ett tack också till Ungdomsstyrelsen för ett gott samarbete. Tack slutligen till kommunens utredare Mikael Müller som har sammanställt enkätsvaren och med stöd av en referensgrupp skrivit denna rapport.

Ludvika juni 2007

Maria Pettersson
Kommunråd & ordförande i Ungdomskommittén

Innehåll

Sammanfattning	3
Politik, samhälle & inflytande	5
Hur det är i skolan	8
Fritid, kompisar & nöjen	12
Hälsa, kost & motion	15
Alkohol, tobak & narkotika	19
Framtidsplaner & framtidstro	21
Fakta om undersökningen	23
Källor & lästips	

LUDVIKA
EN UNGDOMSKOMMUN

Sammanfattning

Nära 700 tjejer och killar i Ludvikas åttondeklasser i grundskolan (14-åringar) och andraårsklasser på gymnasiet (17-åringar) har besvarat en stor enkät med nästan 200 frågor om inflytande och lokal demokrati, skola, fritid, trygghet, hälsa, arbete och framtid. Enkäten kallas LUPP och är utvecklad av statliga Ungdomsstyrelsen.

Precis som fjolårets undersökning visar årets LUPP på många intressanta skillnader mellan killar och tjejer.

De flesta av Ludvikas ungdomar säger att de mår bra. Men var tionde tycker att deras allmänna hälsotillstånd är dåligt. Jämfört med killar har tjejerna sämre allmäntillstånd; lider oftare av stress, huvudvärk och magont; hoppar oftare över måltider och motionerar inte lika ofta. Allra sämst hälsoläge har tjejer på gymnasiet.

På sikt kan svag hälsa hos ungdomar bli ett ännu större problem för dem själva och för samhället i stort. Svag hälsa går nämligen hand i hand med en pessimistisk syn på den egna framtiden. Och sviktande framtidstro är inget bra utgångsläge på tröskeln till vuxenlivet.

Många unga i Ludvika dricker alkohol och det är inte ovanligt att dricka varje vecka. Varannan tjej och kille på gymnasiet säger att de får dricka för sina föräldrar. Kanske finns här en av orsakerna till att ungdomar i Ludvika dricker så pass mycket.

De allra flesta av Ludvikas skolungdomar är rätt nöjda med sin skola. Samtidigt finns problem med mobbning, främlingsfientlighet och sexuella trakasserier - oftare på högstadiet än på gymnasiet. Många elever vill vara med och påverka i skolan. Störst är intresset i centrala frågor som hur man ska arbeta och vad man ska lära sig. Det är positivt att eleverna också tycker sig kunna påverka mest i just dessa två frågor. Men många elever skulle vilja ha ännu mer att säga till om i skolan.

Fler killar än tjejer tycker sig ha tillräckligt med fritid, och killarna är samtidigt mer nöjda med möjligheterna att utöva sina intressen. Minst fritid tycker sig gymnasiets tjejer ha. Många tjejer tycker att det finns för lite att göra i Ludvika och efterfrågar bl.a. kvällsöppna ungdomsfik, fler butiker och mer nöjen. Killar vill främst ha bättre möjligheter att syssla med idrott och datorer. Killarnas önskemål rör alltså mer traditionella fritidsaktiviteter, medan tjejerna snarare tar upp sådant som de tycker skulle göra Ludvika till ett roligare och bättre ställe att leva på som tonåring.

Fler tjejer än killar är engagerade och vill vara med och påverka både i skolan och när det gäller kommunen och samhället i stort. Störst intresse finns hos tjejer på gymnasiet. Den gruppen är också mest intresserad av vad som händer i andra länder.

Det finns också klara könsskillnader när det gäller framtidsplaner. Tjejer är överlag mer orienterade mot omvärlden. Fler tjejer än killar tänker flytta ifrån kommunen och fler tjejer planerar att läsa på universitet.

På flera punkter skiljer sig Ludvikas gymnasieungdomar från unga i Sverige som helhet. Några exempel:

- Ludvikas tjejer och killar har en genomgående sämre hälsobild.
- Tjejer och killar i Ludvika är mer kritiska till utbudet av fritidsaktiviteter.
- En mindre andel av Ludvikas unga tänker läsa vidare på universitet.

Enkäten besvarades av 367 elever på högstadiets årskurs 8 (svarsfrekvens 93 procent) och 316 elever på gymnasiet årskurs 2 (svarsfrekvens 68 procent).

Politik, samhälle & inflytande

I Ludvika är tjejerna mer samhällsintresserade än killarna. Fler tjejer än killar vill vara med och påverka i kommunala frågor och konkret träffa kommunala beslutsfattare. Störst engagemang finns hos tjejer i gymnasieåldern - minst intresserade är högstadiets killar.

Tjejer är också mer intresserade av vad som händer i andra länder. Allra störst intresse för internationella frågor finns hos tjejer på gymnasiet. Ludvikas killar utmärker sig genom ett ovanligt svalt intresse för utlandet.

Sjukvård, lika lön för kvinnor och män, arbete för unga, bostäder för unga och skola är de områden som Ludvikas unga tycker det är viktigast att kommunen satsar på. Det betyder att Ludvikas 14- och 17-åringar är intresserade av ungefär samma politiska frågor som vuxna svenskar i stort.

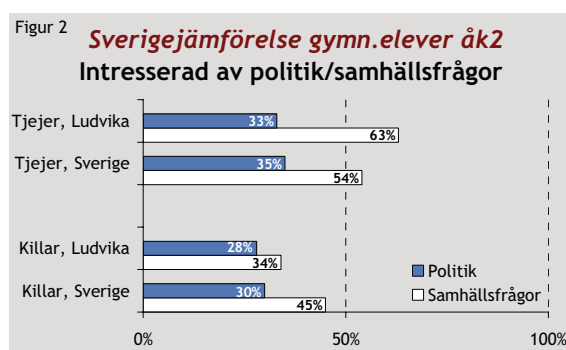
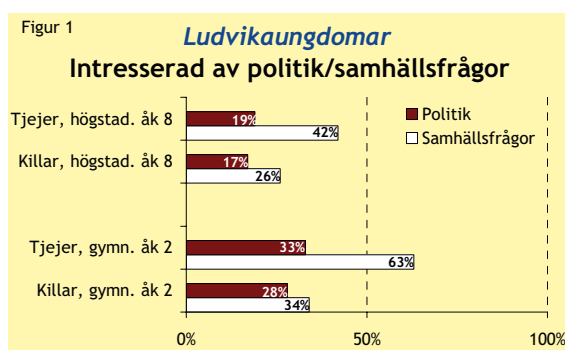
Redan i förra årets LUPP-rapport (LUPP 2005) undersöktes intresset för politik och samhällsfrågor ganska ingående. Det viktigaste resultatet var att fler tjejer än killar är engagerade och vill vara med och påverka både när det gäller kommunen och samhället i stort. Störst samhällsengagemang fanns hos tjejer på gymnasiet.

Samma resultat får vi när vi i årets undersökning (LUPP 2006) ser efter hur unga i Ludvika har svarat på frågorna om politik och inflytande.

Större intresse för samhällsfrågor än politik

Ungdomar i Ludvika är mycket mer intresserade av samhällsfrågor än av politik (figur 1). Knappt två av tio på högstadiet och cirka tre av tio på gymnasiet är mycket eller ganska mycket intresserade av politik. Bland tjejerna är dubbelt så många intresserade av samhällsfrågor.

Tjejer på gymnasiet är den grupp som är mest intresserade av politik och samhälle.

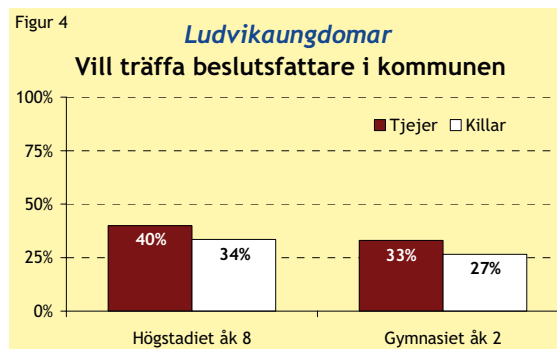
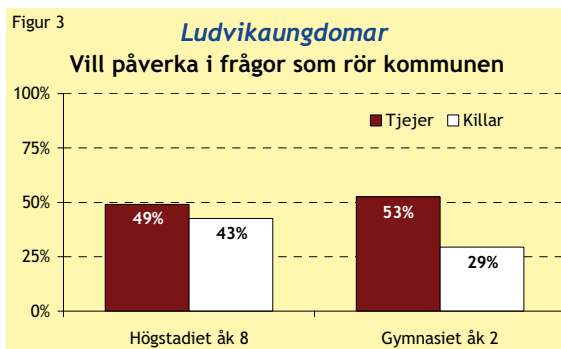

Samhällsintresset hos tjejer i Ludvika är större än hos jämnåriga tjejer i hela Sverige (figur 2). Ludvikas killar är tvärtom ovanligt lite intresserade av samhällsfrågor.

Fler tjejer än killar vill påverka och träffa kommunens beslutsfattare

På flera punkter uttrycker tjejer ett större samhällsintresse och en större vilja att ta chansen att påverka de kommunala beslutsfattarna. Både bland högstadie- och gymnasieungdomar är det bland tjejerna en större andel som:

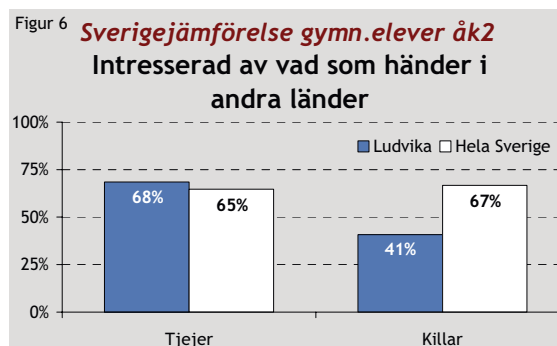
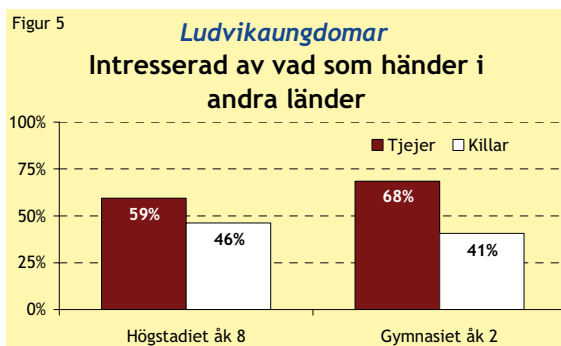
- vill vara med och påverka i frågor som rör Ludvika kommun (figur 3)
- tycker att det är viktigt att kommunens beslutsfattare diskuterar med ungdomar
- personligen vill träffa beslutsfattarna (figur 4)

Ludvikas tjejer är intresserade av vad som sker i andra länder

En fråga som har tillkommit i LUPP 2006 handlar om hur intresserad man är av vad som händer i andra länder. Det visar sig att tjejernas större intresse för politik och samhälle går igen också när det gäller internationella frågor.

Jämfört med killar är nämligen tjejerna betydligt mer intresserade av vad som händer i andra länder (figur 5). Allra mest nyfikna på utlandet är tjejer på gymnasiet.

Det större intresset för internationella frågor bland Ludvikas tjejer står sig även vid en jämförelse med jämnåriga i övriga delar av Sverige (figur 6). Killar i Ludvika utmärker sig genom att vara mycket mindre intresserade av utlandet.

Ungdomars politiska prioriteringar

Sjukvård, Lika lön för kvinnor och män, Arbeten för unga, Bostäder för unga och *Skola* hamnade i topp när Ludvikas unga fick ange de områden som de tycker är viktigast att kommunen satsar på (se tabellen på nästa sida). Frågeställningen var låst, så var och en fick välja bland ett tjugotal färdiga svarsalternativ.

Det betyder att Ludvikas 14- och 17-åriga tjejer och killar är intresserade av ungefär samma politiska frågor som vuxna svenskar i stort. Sysselsättning, skola och sjukvård toppade nämligen väljarnas lista över viktiga frågor i valet år 2006 (www.svt.se/valu).

Precis som i fjolårets LUPP-undersökning hamnar alltså *sjukvården* i den absoluta toppen på rankingen, trots att de flesta unga människor själva ju inte behöver så mycket vård. Men man behöver förstås inte själv ofta besöka vårdcentralen eller lasarettet för att tycka att vården är en viktig fråga. Om inte annat kan man ta intryck av våra lokala mediers intensiva bevakning av vårdfrågan.

Skolan finns högt upp på ungdomarnas prioriteringslista, men ändå inte allra överst.

En tydlig könsskillnad är att tjejer mer än killar prioriterar insatser för *jämställda löner* ute i arbetslivet. Tjejerna anser att den frågan är en av de tre viktigaste, medan killarna placerar den som nummer åtta.

En annan könsskillnad är att killar i högre grad än tjejer tycker att kommunen ska satsa på områden som direkt har med *ungdomars fritid* att göra: idrottsanläggningar, fritidsaktiviteter och mötesplatser för unga.

Vilka områden är det viktigast att kommunen satsar på?			
Högstadiet		Gymnasiet	
Tjejer	Killar	Tjejer	Killar
1	Lika lön för kvinnor & män	Arbeten för unga	Arbeten för unga
2	Sjukvård	Sjukvård	Sjukvård
3	Bostäder för unga	Lika lön för kvinnor & män	Bostäder för unga
4	Skola	Bostäder för unga	Skola
5	Alkohol/droger bland unga	Skola	Kriminalitet
6	Kriminalitet	Ungas psykiska ohälsa	Idrottsanläggningar
7	Främlingsfientlighet/rasism	Äldreomsorg	Fritidsaktiviteter
8	Djurens rätt	Kriminalitet	Lika lön för kvinnor & män
9	Ungas psykiska ohälsa	Kollektivtrafik	Mötesplatser för unga
10	Arbeten för unga	Mötesplatser för unga	Gator/vägar/cykelbanor
11	Mötesplatser för unga	Främlingsfientlighet/rasism	Främlingsfientlighet/rasism
12	Miljön	Alkohol/droger bland unga	Kollektivtrafik
13	Fritidsaktiviteter	Djurens rätt	Ungas psykiska ohälsa
14	Idrottsanläggningar	Fritidsaktiviteter	Arbetsmiljön i skolan
15	Äldreomsorg	Miljön	Äldreomsorg
16	Barnomsorg	Idrottsanläggningar	Miljön
17	Kollektivtrafik	Barnomsorg	Stöd till föreningar
18	Gator/vägar/cykelbanor	Arbetsmiljön i skolan	Djurens rätt
19	Arbetsmiljön i skolan	Gator/vägar/cykelbanor	Barnomsorg
20	Stöd till föreningar	Stöd till föreningar	Alkohol/droger bland unga
21	Stöd till kultur för unga	Stöd till kultur för unga	Stöd till kultur för unga

I botten på listan finns *stöd till kultur för unga*. Det är kanske lite förvånande att intresset verkar vara så lågt för vad kommunen gör inom det området. Bland annat med tanke på att så många unga - främst tjejer - i Ludvika tycker att det finns för lite att göra på fritiden (se avsnittet *Fritid, kompisar och nöjen*).

Frågan är vad det betyder att kultur för unga inte prioriteras högre. Är Ludvikas ungdomar ointresserade av den frågan? Eller tycker de att ungdomskulturen redan fungerar ganska väl, och att frågan därför inte känns så viktig att framhålla? Eller vill tjejer och killar i Ludvika i och för sig gärna se större kommunala kultursatser för ungdomar, men de tycker att frågan trots allt inte känns lika viktig som övriga tjugo alternativ på listan. Det här resonemanget illustrerar svårigheterna med att tolka innebörden av den här sortens rangordningar.

Hur det är i skolan

De flesta av Ludvikas skolor är nöjda med sin skola. De tycker att stämningen är bra, att miljön i stort är bra och att elever och lärare bemöter varandra med respekt.

Samtidigt finns problem med mobbing, främlingsfientlighet och sexuella trakasserier - oftare på högstadiet än på gymnasiet. Vissa tycker också att tjejer och killar behandlas olika i skolan.

Fler tjejer än killar drabbas av mobbing eller utfrysning, medan det är fler killar som mobbar. Ofta är en och samma person samtidigt både offer och förövare.

Bland eleverna finns en utbredd vilja att vara med och påverka på sin skola. Störst är intresset i centrala frågor som hur man ska arbeta och vad man ska lära sig. Det är positivt att eleverna också tycker sig kunna påverka mest i just dessa två frågor. Men många elever skulle vilja ha ännu mer att säga till om i skolan.

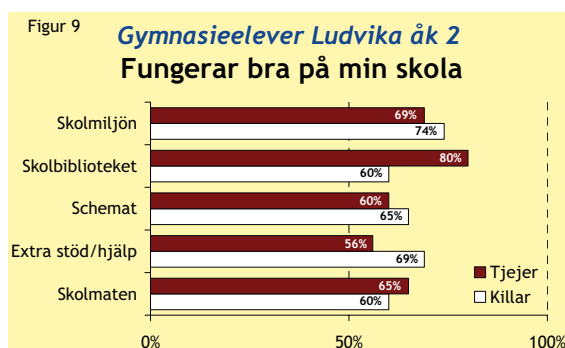
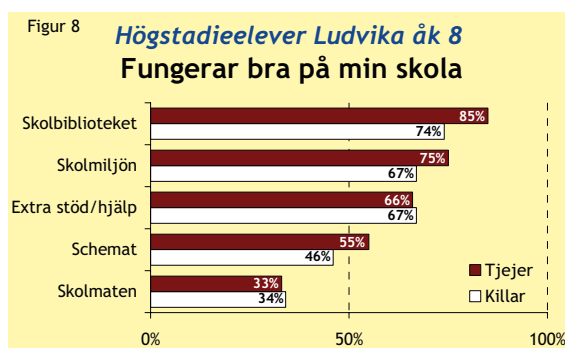
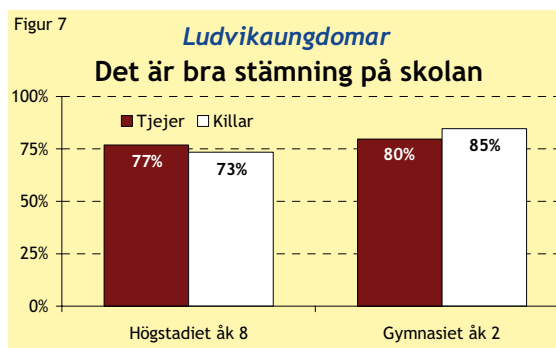
I fjolårets LUPP-rapport (LUPP 2005) fick avsnittet om skolan stort utrymme. I årets rapport (LUPP 2006) har skolavsnittet kortats ned en del. Det finns inga större skillnader i resultat mellan de två årens undersökningar.

De flesta har en positiv bild av skolan

De flesta av Ludvikas skolor är nöjda med sin skola. På den punkten finns inga större skillnader mellan tjejer och killar. Däremot är eleverna på gymnasiet något mer tillfreds än de på högstadiet.

De allra flesta - tre av fyra på högstadiet och fyra av fem på gymnasiet - tycker att det är bra stämning på skolan (figur 7). Nästan lika många tycker att lärare och elever bemöter varandra med respekt.

Vidare är det stora flertalet nöjda med skolmiljön i stort och med skolbiblioteket (figurerna 8 och 9). De flesta tycker även att det fungerar bra att vid behov få extra stöd och hjälp. Ungefär hälften är nöjda med sitt schema. Däremot är det bara var tredje högstadielev som tycker om skolmaten.

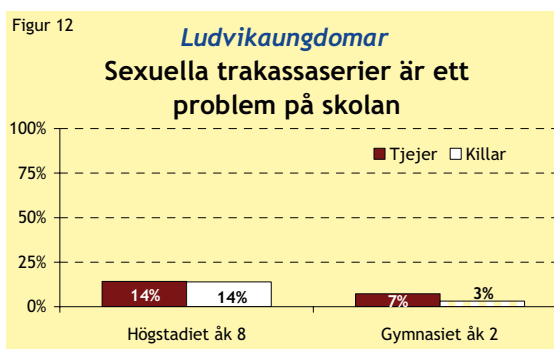
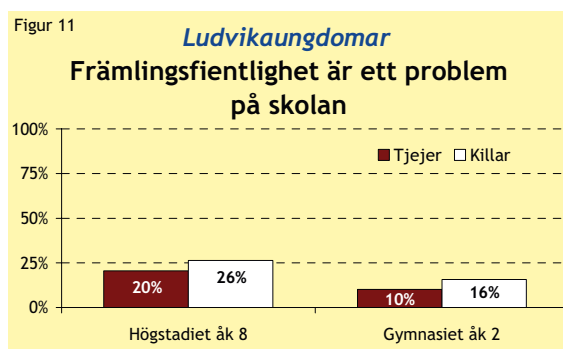
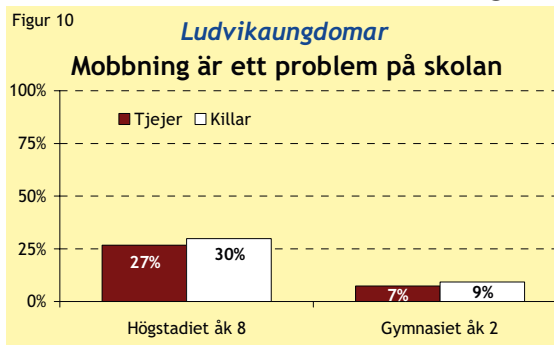

Frågan är varför så många högstadielever är missnöjda med skolmaten. Är det något fel på själva maten som serveras? Är matrasterna för korta? Är det för stökigt och stömmigt i matsalen? Eller har det med elevernas attityder att göra?

Samtidigt finns problem med mobbning, sexuella trakasserier, främlingsfientlighet, bristande jämställdhet & orättvis behandling

Men trots att de allra flesta alltså trivs och tycker att det är bra stämning på skolan så förekommer mobbning (figur 10), främlingsfientlighet (figur 11) och sexuella trakasserier (figur 12) i Ludvikas skolor.

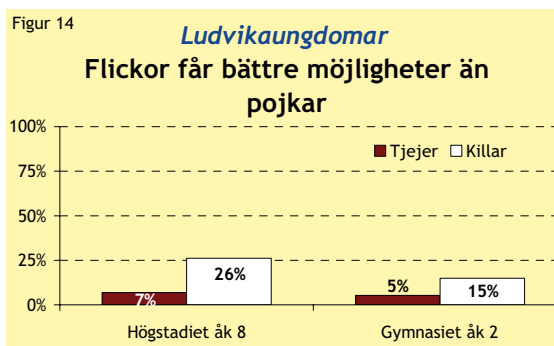
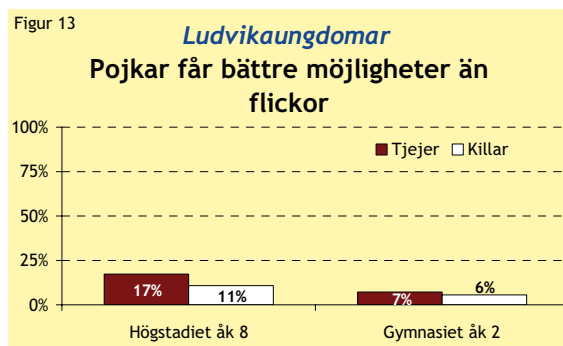
Den sortens problem tycks vara betydligt vanligare på högstadieskolorna jämfört med gymnasiet. Klimatet verkar alltså vara tuffare i grundskolans senare del jämfört med på gymnasiet.

Mer än var fjärde högstadieelev menar att mobbning är ett problem på den egna skolan, nästan lika många är bekymrade över den främlingsfientlighet som förekommer och ungefär en av åtta reagerar på sexuella trakasserier. Något fler killar än tjejer ser problem med främlingsfientlighet och mobbning. Det är däremot något fler tjejer som påtalar att sexuella trakasserier förekommer.

En grundläggande aspekt på jämställdheten i skolan är att tjejer och killar ges samma förutsättningar i skolarbetet. De allra flesta elever tycker också att tjejer och killar behandlas lika. Men totalt ungefär var tionde elev tycker att killar får bättre möjligheter än tjejer (figur 13), och fler ändå tycker att tjejerna gynnas (figur 14). Var fjärde kille på högstadiet tycker att tjejer får bättre möjligheter än dem själva.

Ett intressant resultat är att något fler tjejer än killar tycker att killar gynnas, och omvänt att avsevärt fler killar än tjejer anser att tjejer gynnas.

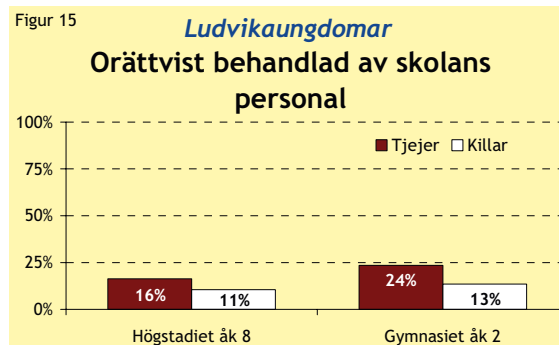

Fler killar än tjejer pekar alltså på denna slags bristande jämställdhet i skolans värld.

I undersökningen har ungdomarna också fått svara på frågan om de under det senaste halvåret har blivit utsatta för orättvis behandling, och i så fall av vem och varför.

Totalt sett har ungefär var sjätte elev känt sig orättvist behandlad av personalen på sin skola (figur 15). Upplevelsen är klart vanligast bland tjejer på gymnasiet.

Eleverna själva anser att de vanligaste orsakerna till skolpersonalens orättvisa behandling är utseende, funktionsnedsättning och kön. Men det beror ibland också på utländsk bakgrund, ålder, sexuell läggning, och religion.

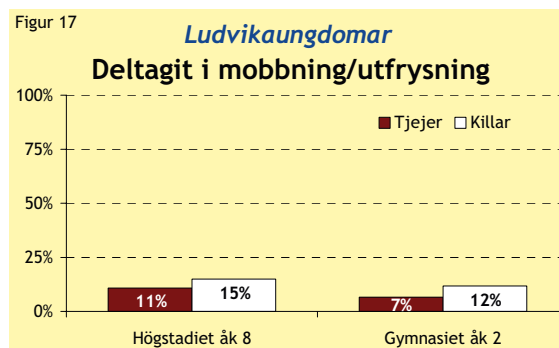
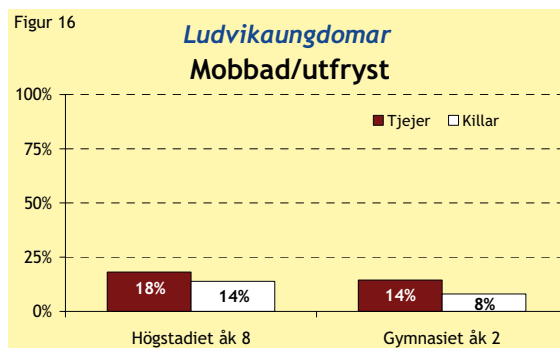

Mobbningens offer och förövare

I LUPP-enkäten tillfrågas eleverna om de har blivit mobbade/utfrysade under det senaste halvåret, men också om de själva har deltagit i mobbning/utfrysning av andra.

Svaren visar på klara könsskillnader och likaså skillnader mellan högstadiet och gymnasiet:

- fler tjejer än killar, och fler högstadie- än gymnasielever, drabbas av mobbning (figur 16)
- fler killar än tjejer, och fler högstadie- än gymnasielever, säger att de själva har mobbat (figur 17)

Ungefär var sjätte elev på högstadiet och var tionde på gymnasiet uppger att de under det senaste halvåret har blivit mobbade, utfrysade eller på andra sätt kränkta eller illa behandlade av andra. Något färre säger att de själva har deltagit i mobbning. Kränkningarna sker oftast i skolan eller på väg till och från skolan - men också exempelvis på stan, på fritidsgårdar och ibland t.o.m. i hemmen.

Enligt enkätsvaren kan en och samma person vara både offer och förövare. Att mobba är nämligen vanligare bland de elever som själva varit utsatta för mobbing, jämfört med den grupp som består av dem som själva inte drabbas. Kanske ser vi här ett utslag av den hackordning som i vissa situationer kan etableras i en grupp. En pressad och utsatt individ ger igen - inte på sina förövare, utan på andra ännu svagare och mer utsatta personer i den närmaste omgivningen.

Ungefär varannan elev på högstadiet och i gymnasiet tycker att skolans personal agerar tillräckligt när en elev blir mobbad. Två av tio elever upplever att skolan inte alls tar sitt ansvar i sådana situationer.

Stor vilja att påverka i skolan

Eleverna har rätt att påverka sin skolgång. I Skollagen står nämligen att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. I läroplanerna utvecklas och förtydligas vad elevinflytandet ska omfatta och hur det hela ska gå till. Bland annat ska hänsyn tas till elevernas ålder och mognad.

Enligt LUPP vill också de allra flesta av Ludvikas elever vara med och påverka i skolan (figurerna 18 och 19). Störst är intresset i centrala undervisningsfrågor som hur man ska arbeta och vad man ska lära sig, men också när det gäller exempelvis schemat.

På samtliga områden - både på högstadiet och i gymnasiet - vill en majoritet av eleverna gärna vara med och påverka hur det ska vara i skolan. Det är vanligare bland tjejer än bland killar att vilja påverka. Det är likaså vanligare bland elever i gymnasieskolan än på högstadiet.

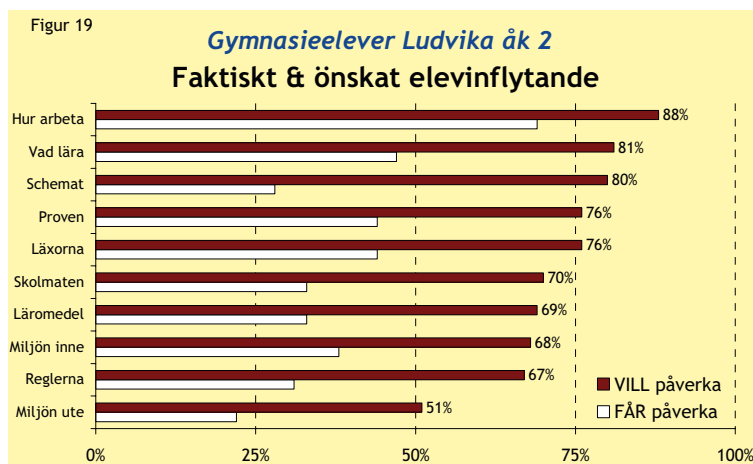
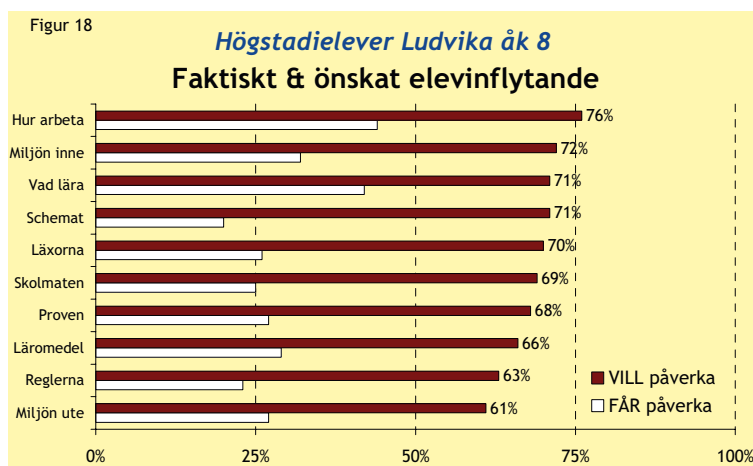
Samtidigt visar enkät-svaren att elevernas faktiska inflytande i skolan inte alls är så stort som de önskar. Störst glapp mellan

att vilja och att kunna påverka finns när det gäller schemat. Många skulle också vilja bestämma betydligt mer vad som ska serveras i lunchmatsalen. Skolmaten är ju för övrigt någonting som en hel del av främst högstadiets elever är missnöjda med.

Att så många elever vill ha mer att säga till om tyder nog mest av allt på ett stort engagemang för skolarbetet och att man tycker att skolan är viktig. Det måste vara positivt att så många tjejer och killar i Ludvikas skolor vill engagera sig mer.

Ett annat positivt resultat är att eleverna tycker sig kunna påverka mest i ett par av de frågor som också flest vill ha inflytande över, nämligen hur man ska arbeta och vad man ska lära sig. Det är nog ett väldigt gott resultat att ungefär sju av tio på gymnasiet tycker sig kunna påverka ganska eller väldigt mycket hur man ska arbeta i skolan.

Ibland kan det vara svårt att veta vad man som elev kan ha inflytande över i skolan. Skollagen och läroplanerna sätter ju ramarna för elevinflytandet, men överlämnar sedan det konkreta utformandet till skolorna ute i kommunerna. Ungefär fyra av tio av Ludvikas elever anser att de i tillräcklig utsträckning har fått veta vad de ska kunna ha inflytande över i skolan. Var fjärde elev tycker att de inte alls har fått den information som behövs.

Fritid, kompisar & nöjen

Det finns stora skillnader mellan Ludvikas tjejer och killar när det gäller synen på fritiden och möjligheterna att ha kul och utöva sina intressen.

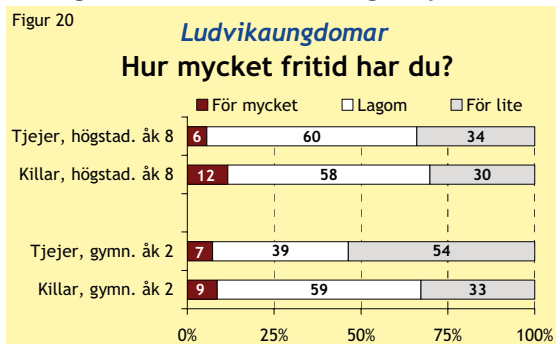
Fler killar än tjejer tycker sig ha tillräckligt med fritid, och killarna är samtidigt mer nöjda med möjligheterna att utöva sina fritidsintressen. En del killar vill ha bättre möjligheter att syssla med idrott och datorer.

Minst fritid av alla tycker sig tjejer på gymnasiet ha, samtidigt som den gruppen är minst nöjd med utbudet av fritidsaktiviteter. Tjejer efterfrågar bl.a. kvällsöppna ungdomsfik, fler roliga butiker och mer nöjen.

Jämfört med jämnåriga i övriga Sverige är det i Ludvika en betydligt större andel av gymnasieungdomarna som är missnöjda med hemortens utbud av aktiviteter.

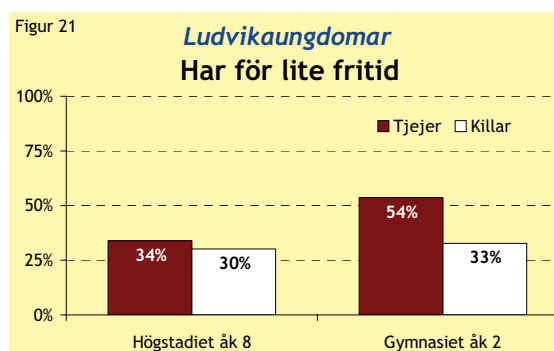
Fler tjejer än killar skulle vilja ha mer att säga till om i de föreningar de är aktiva i.

Många av Ludvikas unga tycker de har för lite fritid

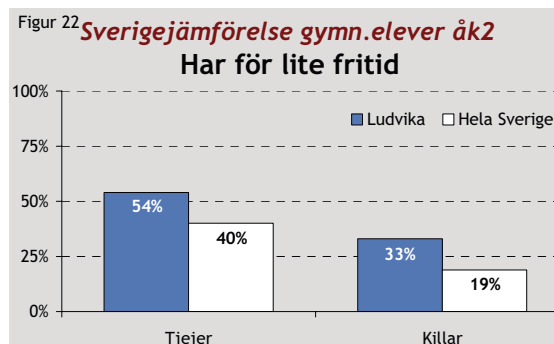

Tjejerna och killarna har själva fått ange om de har för lite, lagom eller för mycket fritid. Flertalet tycker att de har lagom med ledig tid (figur 20). Knappt var tionde ungdom i Ludvika tycker sig ha för mycket ledighet, och vet inte riktigt vad de ska göra med sin tid. Resterande dryga tredjedel tycker att de har för lite fritid för att hinna med allt de vill.

Minst fritid av alla tycker sig tjejer på gymnasiet ha (figur 21). Det hänger antagligen ihop med att de som grupp satsar mycket på skolarbetet och därför helt enkelt lider av tidsbrist i vardagen. Störst brist på fritid upplever nämligen de elever som är mest stressade och detta gäller i första hand just gymnasiet tjejer (se avsnittet om *Hälsa, kost och motion*). Nationella undersökningar har visat att tjejer jämfört med killar har högre prestationskrav på sig själva och är mer stressade i skolan (Skolverket 2007).

En jämförelse mellan Ludvika och övriga Sverige visar att en större andel av våra gymnasieelever anser att fritiden inte räcker till (figur 22). Men det är svårt att säga varför så förhållandevis många tjejer och killar just i Ludvika känner att de har för lite ledig tid. Skulle våra ungdomar vara mer pressade av skolarbetet? Eller är det någonting helt annat som ligger bakom?

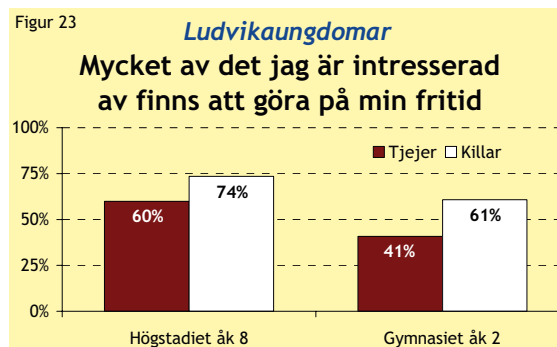
Killar är mer nöjda med fritidsutbudet än tjejer ...

För att kunna utveckla fritidsverksamheten i rätt riktning är det viktigt för bl.a. kommunen och föreningslivet att veta vad Ludvikas ungdomar tycker om utbudet inom kultur- och fritidsområdet. Finns det tillräckligt för de unga att göra på fritiden, och hur ser balansen ut mellan sådant som tjejer respektive killar ofta föredrar?

I LUPP-enkäten fick ungdomarna frågan om hur mycket av deras fritidsintressen som tillgodoses av rådande fritidsutbud i hemkommunen. De flesta av Ludvikas tjejer och killar tycker att det finns tillräckliga möjligheter för den som vill ägna sig åt sina intressen (figur 23).

Men svaren visar att det finns en stor skillnad mellan tjejer och killar och mellan högstadie- och gymnasieungdomar.

Generellt är killar mer nöjda än tjejer, och elever på högstadiet mer nöjda än de på gymnasiet. Mest nöjda är alltså killar på högstadiet, medan tjejer på gymnasiet är den grupp som i minst utsträckning tycker att det finns tillräckligt att göra.

... och killar efterfrågar andra saker än tjejer gör

I undersökningen tillfrågades ungdomarna även om vilka fritidsmöjligheter de tycker fattas där de bor. Frågeställningen var öppen, så var och en fick komma med egna förslag. Tyvärr är det inte mer än en fjärdedel, ungefär, som har tagit chansen att tala om vad som saknas i Ludvika.

Budskapet från denna lilla delgrupp är att Ludvikas ungdomar främst saknar:

- *mötesplatser* av olika slag (t.ex. ungdomsfik med långa öppettider, fritidsgårdar)
- *idrottsanläggningar* (t.ex. konstgräsplan, motorsport)
- *bättre shopping* (t.ex. klädfaffärer, butiker, köpcentrum)
- *datorställen* (t.ex. internetcaféer, spelhallar, LAN)
- *mer nöjen* för unga (t.ex. fester, discon, uteställen och konserter)

Det är i första hand tjejer som efterlyser mötesplatser, shopping och nöjen. Det är å andra sidan främst killar som önskar sig datorställen och bättre möjligheter att idrotta.

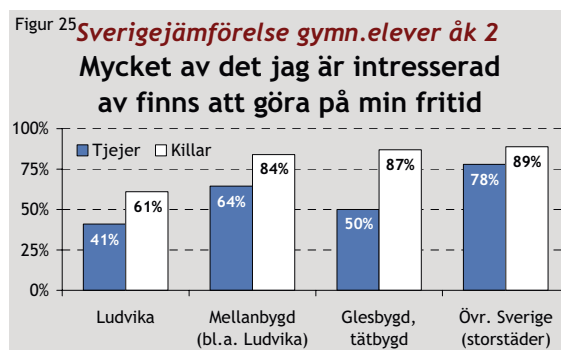
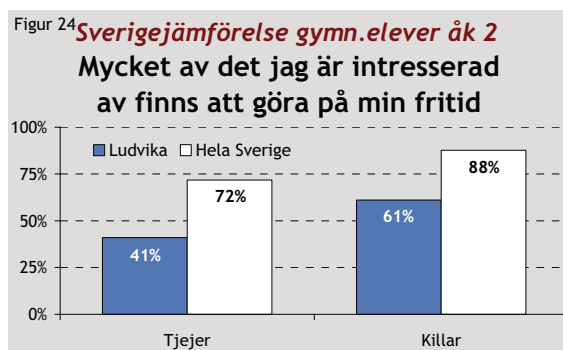
Lite förenklat kan man kanske säga att tjejer önskar sig att Ludvika hade mer storstadspuls. De vill ha kvällsöppna ställen där man kan roa sig och träffa folk, att det ska hända mer kul saker i Ludvika samt att det ska finnas roligare affärer och vara mer liv och rörelse på stan. Killar däremot verkar snarare prioritera konkreta aktiviteter inom idrott och datorvärlden.

Det som Ludvikas tjejer vill ha är alltså inte enbart, och kanske inte ens i första hand, sådant som kommunens kultur- och fritidsverksamhet och föreningslivet traditionellt rår särskilt mycket över. Däremot kan ju killarnas önskan om nya idrottsaktiviteter och -anläggningar på ett helt annat sätt hanteras inom ramen för den kommunala budgeten för kultur och fritid.

De könsmonster vi ser här är inte alls unika för Ludvika. Också andra undersökningar har kommit till slutsatsen att fritidsintressen och prioriteringar ofta ser helt olika ut mellan tjejer och killar (Ungdomsstyrelsen 2006).

Ludvikas unga är inte alls lika nöjda med fritidsmöjligheterna som jämnåriga i övriga Sverige

När det gäller möjligheterna att på hemorten utöva sina fritidsintressen är Ludvikas gymnasieungdomar inte alls lika belåtna som motsvarande tjejer och killar i övriga Sverige (figur 24). Skillnaden är ganska dramatisk till Ludvikas nackdel.

Denna bild kvarstår när Ludvikas gymnasieelever ställs mot sina jämnåriga i jämförbara kommuner (staplarna för Mellanbygd i figur 25). I Ludvika är det en avsevärt mindre andel som tycker att det finns tillräckligt att göra, och detta gäller både tjejer och killar.

Framförallt i glesbygd och på mellanstora orter ute i landet anser många tjejer att det finns för lite för dem att göra. Tjejer i storstäder och på andra större orter är oftare nöjda med fritidsutbudet där de bor.

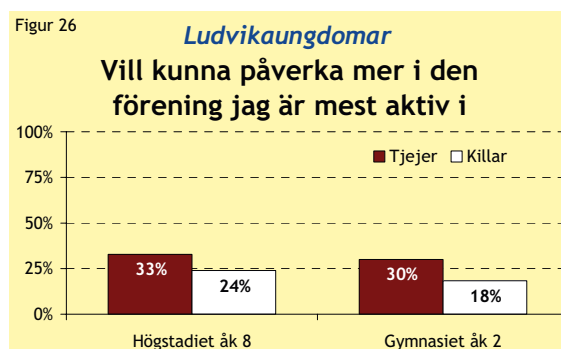
Att hemortens storlek spelar in är inte så konstigt. På större ställen kan ju i stort sett var och en ägna sig åt det han eller hon gillar, eftersom det finns befolkningsunderlag för nästan allt. Mindre orter (som Ludvika) kan däremot inte matcha storstädernas hela bredd av föreningar, anläggningar, arrangemang, mötesplatser, nöjen, shopping osv.

Men varför är tjejer och killar i Ludvika mer kritiska till utbudet av fritidsaktiviteter än ungdomar i jämförbara kommuner ute i landet? Saknas det resurser just här? Har Ludvika inte lyssnat till hur nya ungdomsgenerationer vill ha det? Eller har våra ungdomar annorlunda anspråk? Eller handlar det egentligen om något helt annat, som indirekt påverkar hur Ludvikas ungdomar ser på möjligheterna att göra sådant de gillar på sin lediga tid?

Fler tjejer än killar vill påverka mer i föreningslivet

Närmare hälften av Ludvikas alla föreningsaktiva ungdomar tycker att de har tillräckligt att säga till om i den förening de är mest aktiva i. Och ungefär var fjärde säger att de inte är särskilt intresserade av mer inflytande. Men resterande fjärdedel - fler tjejer än killar - vill kunna påverka mer än i dag (figur 26).

Att tjejer mer än killar vill vara med och påverka mer i föreningslivet stämmer väl överens med tjejers större önskan om mer inflytande också i andra sammanhang. Genom andra frågor i LUPP vet vi ju att tjejer som grupp vill engagera sig och påverka mer både i skolan och i samhället i stort.

Hälsa, kost & motion

De flesta av Ludvikas ungdomar säger att de mår bra. Men ungefär en av tio tycker att deras allmänna hälsotillstånd är dåligt.

Enligt enkätsvaren finns stora och systematiska hälsoskillnader mellan tjejer och killar i Ludvika samt mellan Ludvikaungdomar och jämnåriga i Sverige som helhet.

Tjejer i Ludvika mår genomgående sämre och har sämre vanor än killar. Tjejerna har sämre allmäntillstånd; lider oftare av trötthet, stress, sömnproblem, huvudvärk och magont; hoppar oftare över måltider och motionerar inte lika ofta.

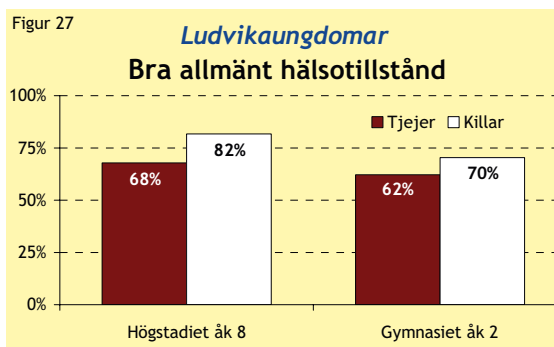
Ludvikas gymnasieungdomar har en sämre hälsobild än jämnåriga i övriga Sverige. I förhållande till antalet invånare är det i Ludvika färre som har bra hälsotillstånd, fler som ofta har olika psykosomatiska besvär, fler som har dåliga matvanor och färre som tränar regelbundet.

God hälsa går hand i hand med stark framtidstro. Optimismen om den egna framtiden är nämligen som störst bland de ungdomar som mår bra. Omvänt är de som mår dåligt den minst optimistiska gruppen.

Flertalet säger att de mår bra ...

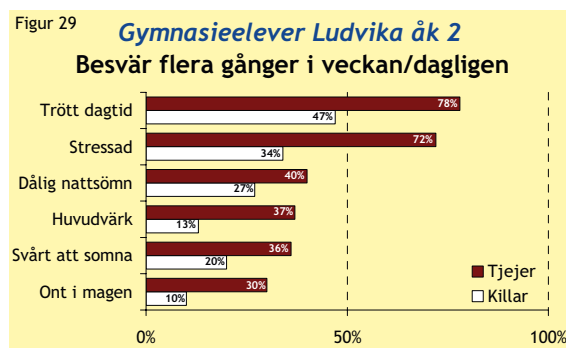
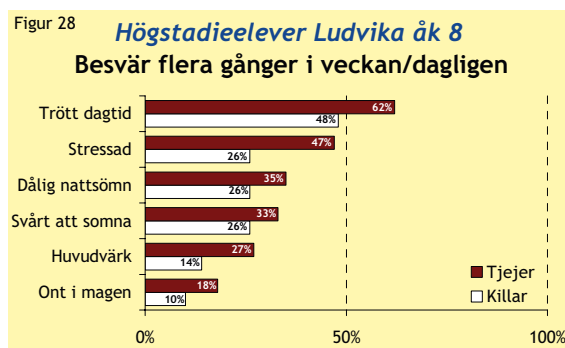
På en direkt fråga svarar de flesta unga i Ludvika att de mår bra. Tre av fyra på högstadiet och två av tre på gymnasiet tycker nämligen att de har ett bra allmänt hälsotillstånd (figur 27). Men var tionde säger att deras allmänna hälsotillstånd är dåligt.

Betydligt färre tjejer än killar tycker att de mår bra. Sämst allmänhälsa säger tjejer på gymnasiet att de har.

... samtidigt som en hel del lider av stress, magont & andra besvär

Men trots att de flesta alltså mår bra och ser sig själva som friska, så är det en hel del som uppger att de mer eller mindre dagligen har ett eller flera s.k. psykosomatiska besvär (figurerna 28 och 29). Med det menas kroppsliga symptom på att man mår dåligt psykiskt.

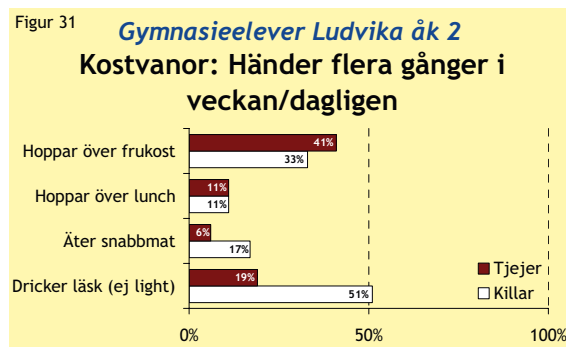
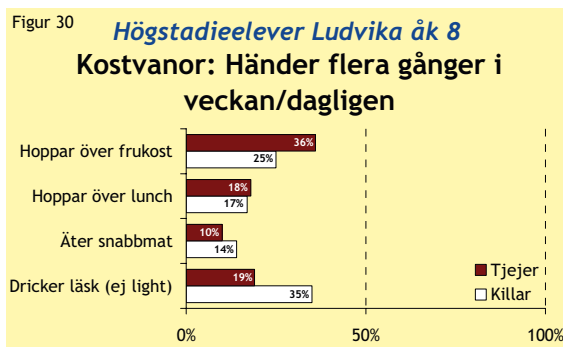
Besvär med trötthet, stress, sömnproblem, huvudvärk och magont är genomgående vanligare bland tjejer än bland killar. Allra svårast har tjejer på gymnasiet, där hela

sju av tio känner sig stressade flera gånger i veckan eller t.o.m. varje dag. Var tredje har huvudvärk, magont eller sömnproblem lika ofta. Även bland killar förekommer dessa besvär, men inte alls lika frekvent som bland tjejer.

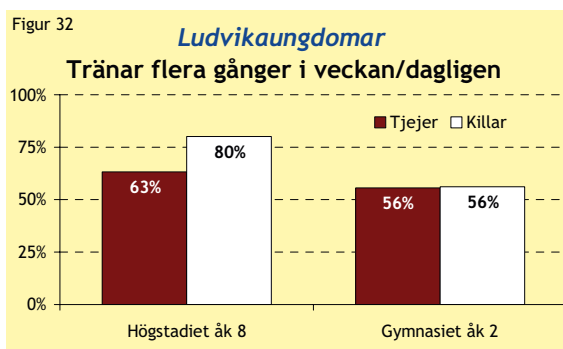
Att tjejer på gymnasiet är den grupp som oftast lider av stress, magont etc har nog att göra med höga prestationskrav i skolan, men kanske också med inre och yttre krav och förväntningar när det gäller mycket annat i livet. För många tjejer i den åldern är det viktigt att lyckas och att vara lyckad i alla möjliga avseenden. Undersökningar om svenska ungdomar har visat att fler flickor än pojkar känner sig stressade i skolan, främst till följd av läxor och egna krav (Skolverket 2007).

Under senare år har kost- och träningsvanornas betydelse för såväl allmänhälsan som prestationsförmågan uppmärksammats allt mer. Vid det här laget vet nog alla att man faktiskt måste både äta och dricka näringsriktigt och dessutom röra på sig regelbundet för att må bra och för att orka med skoldagen.

Men det betyder förstås inte att alla verkligen äter och dricker rätt, och inte heller att alla tränar särskilt ofta. Bland Ludvikas skolungdomar är det exempelvis var tredje högstadiellev och ännu fler på gymnasiet som flera gånger i veckan struntar i att äta frukost och vissa hoppar över lunchen också (figurerna 30 och 31). Fyra av tio tjejer på gymnasiet brukar hoppa över frukosten. Det kan i längden inte vara lätt att hålla koncentrationen uppe under lektionerna om man fuskar så med näringsintaget.

I genomsnitt var åttonde elev - betydligt fler killar än tjejer - äter snabbmat mer eller mindre dagligen. Och betydligt fler ändå - fortfarande främst killar - dricker läsk lika ofta. Inte heller den sortens kostvanor låter särskilt lyckade för den som vill må hyfsat och klara sig bra i skolan.

När det gäller fysisk träning och motion i olika former är högstadiets elever mer aktiva än ungdomar på gymnasiet (figur 32). Kanske den högre studietakten på gymnasiet tränger undan utrymmet för idrott och annan träning. Det är i så fall synd, eftersom undersökningar visar att den som tränar kroppen har lättare att nå bättre studieresultat (SOU 2006:77). Killar på högstadiet är den grupp som oftast tränar och motionerar.

Tjejer i Ludvika mår genomgående sämre än killar

På nästan varje punkt visar alltså enkätsvaren om hälsa att situationen är till tjejernas nackdel. Bland tjejerna är det

- färre som uppger att de har bra hälsotillstånd
- fler som tror att de oftare är sjuka än andra
- fler som ofta har besvär med magont, huvudvärk, sömnproblem, trötthet och stress
- fler som uppger att de har en funktionsnedsättning
- fler som ofta hoppar över frukosten eller lunchen
- färre som regelbundet tränar fysiskt

Däremot är det fler killar som ofta äter snabbmat och dricker läsk.

Bilden av tjejers sämre hälsa i Ludvika stämmer väl överens med resultaten i flera nationella undersökningar. Unga kvinnor har i större utsträckning än jämnåriga män nedsatt psykiskt välbefinnande och känner sig stressade (Folkhälsoinstitutet 2006). Flickor och kvinnor har avsevärt mer stressrelaterade symptom jämfört med pojkar och män (SOU 2006:77). Depression, ångest och oro är vanligare bland flickor och kvinnor än bland pojkar och män (www.fhi.se).

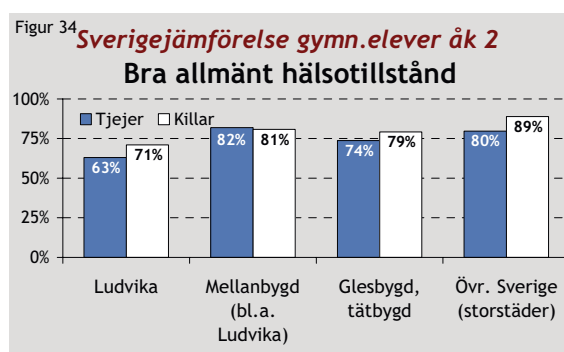
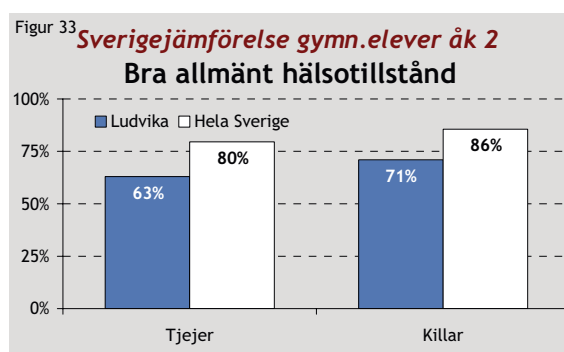
Ludvikas gymnasieelever mår sämre än jämnåriga i övriga Sverige

Hälsotillståndet hos Ludvikas gymnasieungdomar är sämre än hos jämnåriga i Sverige som helhet. Enligt LUPP-enkäten har Ludvikas tjejer och killar en sämre situation på nästan alla punkter som undersöks.

Bland Ludvikas ungdomar är det

- färre som uppger att de har bra hälsotillstånd
- fler som tror att de oftare är sjuka än andra
- fler som ofta har besvär med magont, huvudvärk, sömnproblem, trötthet och stress
- fler som ofta hoppar över frukosten eller lunchen
- färre som ofta tränar fysiskt

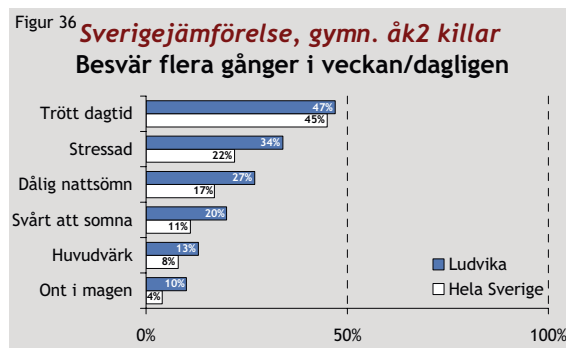
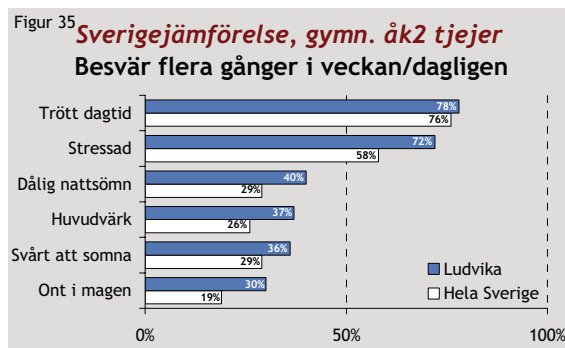
På frågan om hur de bedömer sitt allmänna hälsotillstånd är det betydligt färre av de unga i Ludvika som svarar att de mår bra (figur 33).

Samma bild ges även vid en jämförelse med gymnasieungdomar i motsvarande kommuner utanför storstadsområdena (figur 34). Ludvika har en klart mindre andel unga som tycker att de i det stora hela mår bra.

Och jämfört med jämnåriga i Sverige som helhet är det både bland tjejer och killar i Ludvikas gymnasieskolor vanligare med alla de sex psykosomatiska besvär som

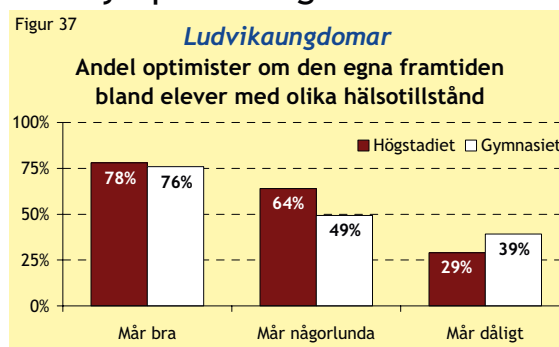
undersöks (figurerna 35 och 36). På samma sätt förekommer alla de fyra undersökta ogynnsamma kostvanorna oftare i Ludvika än i Sverige i stort.

Vad beror det på att Ludvikas gymnasieungdomar rapporterar sämre hälsa och sämre kost- och träningsvanor jämfört med tjejer och killar i övriga Sverige? Tyvärr ger inte den här undersökningen något direkt svar på frågan. Men antagligen måste svaret sökas i ungdomarnas hela livssituation och kanske också i den omgivande vuxen-världen.

Svag hälsa går hand i hand med en mörk syn på den egna framtiden

Optimismen om den egna framtiden är som störst bland den majoritet av ungdomar som uppger att de mår bra (figur 37). Och omvänt ser man att de betydligt färre som mår dåligt inte alls har samma tro på sin framtid. Att framtidstro klart samvarierar med hälsotillstånd ser man efter att ha korsat de två frågor i LUPP-enkäten där ungdomarna bedömer sitt allmänna hälsotillstånd och hur de ser på sin egen framtid.

Det är givetvis allvarligt i sig att uppemot var tionde ung person i Ludvika säger sig må dåligt. Det påverkar antagligen deras dagliga tillvaro negativt på många sätt - i hemmet, i skolan och på fritiden.

På sikt kan dessa ungdomars svaga hälsa bli ett ännu större problem för dem själva, liksom för samhället i stort. Forskningen visar nämligen att svag hälsa som ung innebär en ökad risk för ohälsa i vuxen ålder (www.fhi.se). Och att i unga år ha en sviktande framtidstro är inget bra utgångsläge så här på tröskeln till vuxenlivet, när det är aktuellt att fundera på de många val man står inför: kommande yrkesval, om man ska läsa vidare på högskolan eller inte, eller mer allmänt välja vilket liv man ska leva.

Alkohol, tobak & narkotika

Många unga tjejer och killar i Ludvika har druckit alkohol och det är inte ovanligt att dricka varje vecka. De allra flesta som någon gång har druckit alkohol har också någon gång blivit berusade.

Varannan tjej och kille på gymnasiet säger att de får dricka alkohol för sina föräldrar.

Var tionde på högstadiet och dubbelt så många på gymnasiet dricker alkohol varje vecka. Var fjärde kille på gymnasiet snusar varje dag. Var sjätte tjej röker dagligen.

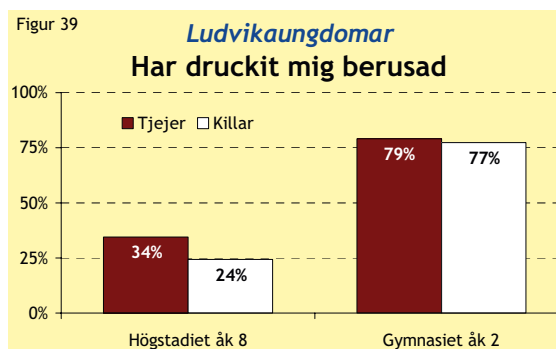
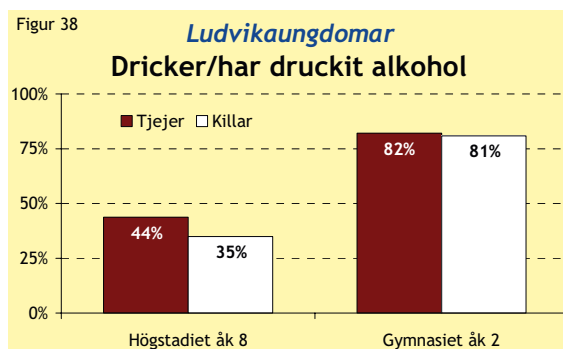
Hasch, marijuana och annan narkotika förekommer både på högstadiet och på gymnasiet, främst bland killar.

I förra årets LUPP-rapport (LUPP 2005) undersöktes ungdomarnas alkoholvanor ganska grundligt. Det viktigaste resultatet var att drickandet är mer utbrett i Ludvika än bland unga i övriga Sverige och att många tjejer och killar i Ludvika dricker ofta. Den bilden står sig även enligt årets undersökning (LUPP 2006).

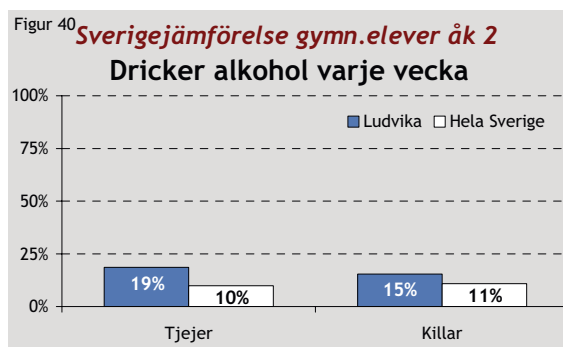
En nyhet i årets rapport är att vi också ser på användningen av tobak och narkotika.

Alkoholvanor

Många tjejer och killar i Ludvika har provat alkohol eller dricker mer eller mindre regelbundet. Ungefär två av fem på högstadiet och fyra av fem på gymnasiet har druckit alkohol en eller flera gånger (figur 38). I den gruppen finns alltså både de som dricker någon gång då och då, och verkliga storkonsumenter som dricker flera gånger i veckan. Med alkohol avses här starköl, cider, alkoläsk, vin och sprit, men däremot inte folköl. I stort sett var tionde på högstadiet och dubbelt så många på gymnasiet dricker varje vecka.

Drygt var fjärde högstadieelev och tre av fyra gymnasieungdomar har åtminstone någon gång druckit sig berusade av alkohol (figur 39). Det betyder att nästan alla som någon gång har druckit också har blivit berusade en eller flera gånger. Något fler tjejer än killar har någon gång fått i sig så mycket att de känt sig onyktra.

Jämfört med jämnåriga i övriga Sverige är det bland Ludvikas gymnasieungdomar vanligare att dricka alkohol varje vecka (figur 40). Särskilt bland tjejer i Ludvika är det förhållandevis vanligt att dricka så ofta.

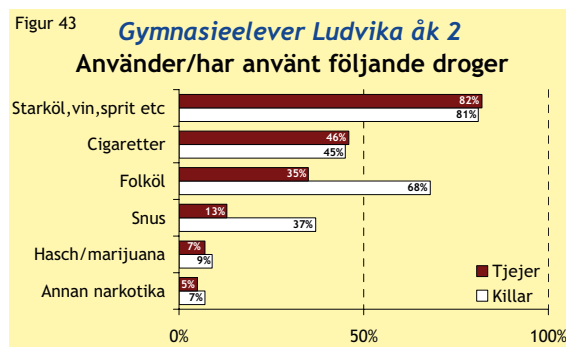
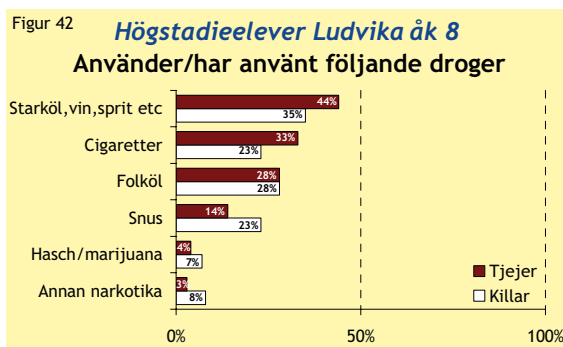
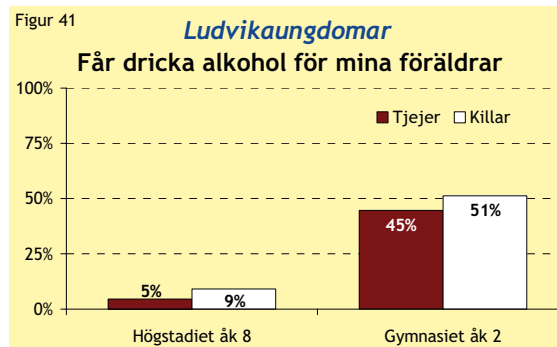
En och annan på högstadiet, men ungefär hälften på gymnasiet, säger att de får dricka alkohol för sina föräldrar (figur 41). En så utbredd föräldraacceptans för barnens drickande får nog sägas vara ett anmärkningsvärt resultat. Kanske finns här en av orsakerna till att ungdomar i Ludvika dricker så pass mycket.

Droganvändningen i stort - alkohol, tobak och narkotika

I LUPP-enkäten ställs flera frågor om ungdomarnas droganvändning, och då avses inte bara alkohol utan också tobak och narkotika.

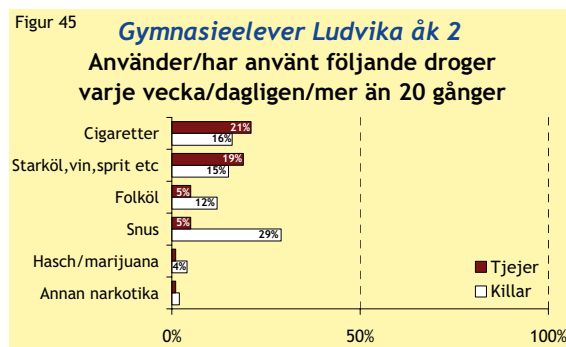
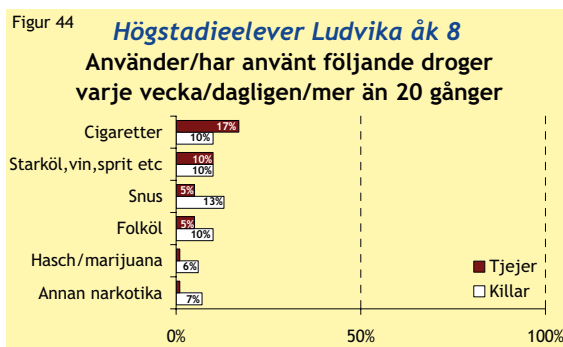
Kartläggningen visar att alkohol och rökning är de vanligaste drogerna bland Ludvikas ungdomar (figurerna 42 och 43). Här handlar det återigen om en bred definition av droganvändning, nämligen att åtminstone någon gång ha använt sig av den aktuella drogen. Alla som har provat exempelvis cigaretter är förstås inte vanerökare.

Hasch, marijuana och annan narkotika förekommer både på högstadiet och på gymnasiet, främst bland killar.

Det är ju inte alls bra att unga personer använder droger, inte heller i de fall det rör sig om sällananvändare som någon gång då och då tar en cigarett eller dricker alkohol. Forskningen visar att ungdomar som börjar dricka eller ta andra droger löper större risk att längre fram bli missbrukare, också av tyngre droger. Drogers effekter på en ung kropp är dessutom mycket allvarligare än hos vuxna (www.drugsmart.com).

Men det är givetvis någonting betydligt allvarligare om man redan som ung är stor-användare som ofta tar droger. Enligt LUPP-enkäten är det inte alls ovanligt att ofta och regelbundet använda alkohol och tobak (figurerna 44 och 45). Allra vanligast är att killar på gymnasiet snusar, vilket en av fyra gör varje dag. Var sjätte tjej på gymnasiet röker dagligen. Att regelbundet och ofta använda narkotika förekommer också, och då i första hand bland killar.

Framtidsplaner & framtidstro

Flertalet tjejer och killar i Ludvika ser ljusst på sin framtid. Mer än åtta av tio är optimistiska om sin egen framtid.

De allra flesta av Ludvikas ungdomar räknar med att flytta ifrån kommunen. Knappt hälften planerar att läsa vidare på universitet eller högskola.

Det finns klara könsskillnader när det gäller ungdomarnas framtidsplaner. Betydligt fler tjejer än killar säger att de dels planerar att flytta ifrån Ludvika, dels planerar läsa vidare på universitet eller högskola.

Ludvikas unga skiljer sig från andra ungdomar i Sverige genom att i högre grad planera att flytta ifrån sin hemkommun samt att i lägre grad vilja läsa vidare på universitet.

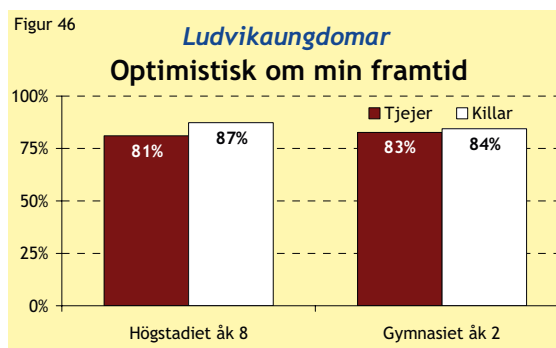
Av fjolårets LUPP-rapport (LUPP 2005) framgick att de flesta tjejer och killar i Ludvika såg ljusst på sin framtid, även om optimismen var mindre utbredd än hos ungdomar i övriga Sverige. Majoriteten räknade med att flytta ifrån Ludvika och då helst utomlands eller till en svensk storstad. Hälften planerade att läsa vidare på högskola eller universitet.

Årets undersökning (LUPP 2006) ger ungefär samma resultat.

De allra flesta ser ljusst på framtiden

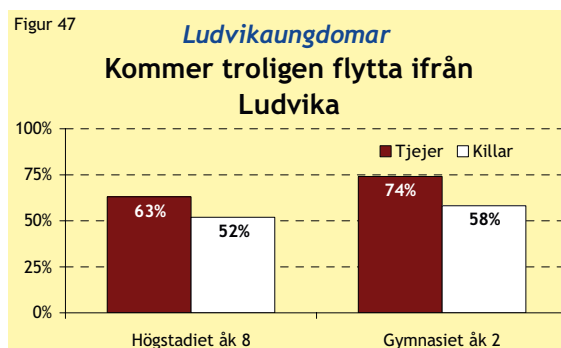
Mer än åtta av tio ungdomar i Ludvika är mer eller mindre optimistiska om sin egen framtid (figur 46). Cirka en av tjugo är pessimistisk.

Gymnasieeleverna är ungefär lika optimistiska som de på högstadiet, och det finns inte heller några större skillnader mellan tjejer och killar.

Ovanligt många av Ludvikas unga planerar att flytta ifrån kommunen

De allra flesta ungdomar - betydligt fler tjejer än killar - räknar med att flytta ifrån Ludvika i framtiden (figur 47). Endast några enstaka procent av de tjejer som nu går på gymnasiet säger att de troligen kommer bo kvar i Ludvika.

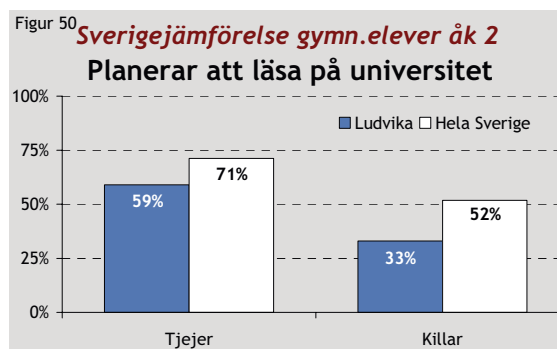
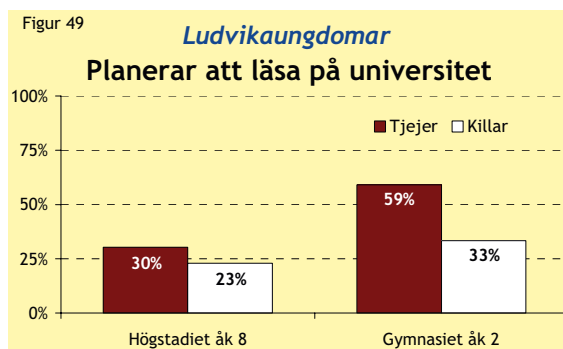
Jämfört med gymnasieungdomar i Sverige som helhet är det en något större andel av Ludvikas unga som tänker sig att lämna sin hemkommun (figur 48). Däremot är det

ingen större skillnad i flyttplaner mellan Ludvikas ungdomar och jämnåriga i jämförbara kommuner.

Svenska ungdomars flyttströmmar går från mindre och kanske lite avses belägna orter till storstäder och universitetsorter. Många flyttar till jobb eller studier på en större ort, medan andra mest lockas av storstadspulsen eller längtar efter nya miljöer och att prova på nya saker.

Ovanligt få av Ludvikas unga tänker läsa vidare på universitet

Knappt hälften av Ludvikas gymnasieungdomar planerar att läsa vidare på universitet eller högskola (figur 49). Precis som för Sverige i stort är andelen avsevärt större bland tjejer än bland killar.

Jämfört med gymnasieungdomar i hela Sverige är det en mycket mindre andel i Ludvika som räknar med att skaffa sig en akademisk utbildning (figur 50). Skillnaden är ganska dramatisk bland killar.

Denna bild kvarstår när Ludvikas gymnasieelever ställs mot gymnasieungdomar i jämförbara kommuner. Killarna i Ludvika planerar nämligen universitetsstudier i mycket mindre utsträckning än killar i jämförbara kommuner. Även Ludvikas tjejer avviker, men inte lika markant.

LUDVIKA
EN UNGDOMSKOMMUN

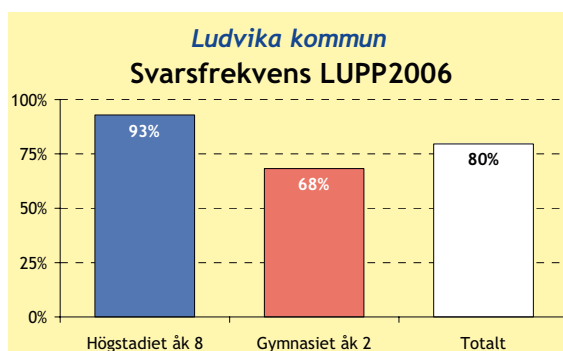
Fakta om undersökningen

LUPP-enkäten innehåller nästan 200 frågor om ungdomars syn på inflytande och lokal demokrati, skola, fritid, trygghet, hälsa, arbete och framtid.

I Ludvika kommun riktades 2006 års enkät till alla elever i grundskolans åttonde skolår (främst 14-åringar) och gymnasiets årskurs två (främst 17-åringar). Enkäten har därmed besvarats av dels elever som går i Ludvika kommuns högstadieskolor (Fredriksbergsskolan, Kyrkskolan, Lorensbergsskolan och Parkskolan), dels elever som går antingen något av VBU:s gymnasieprogram (Högbergsskolan, Malmensskolan och Smedensskolan) eller på ABB:s industrigymnasium i Ludvika.

Eleverna besvarade den elektroniska enkäten klassvis under schemalagd tid vid årsskiftet 2006/2007.

LUPP-enkäten är utvecklad av statliga Ungdomsstyrelsen. År 2006 besvarade ungdomar i totalt 27 kommuner enkäten.

I Ludvika besvarade 683 av 858 elever LUPP 2006, vilket ger en sammanlagd svarsfrekvens på 80 procent och ett bortfall på 20 procent.

Svarsfrekvensen är 93 procent på högstadiets årskurs 8 (367 av 395 elever) och 68 procent på gymnasiets årskurs 2 (316 av 463 elever).

För högstadiets del är svarsfrekvensen 93 procent tillräcklig för att materialet ska

anses vara representativt för kommunens åttondeklassare.

Gymnasieskolans svarsfrekvens 68 procent är inte lika imponerande, men bedöms ändå vara tillräcklig för att materialet ska vara något så när representativt för kommunens andraårselever på gymnasiet.

En jämförelse med de övriga 26 kommuner som genomförde LUPP-enkäten 2006 visar att Ludvika kommuns svarsfrekvens hamnar på övre halvan.

År 2006 gjorde Ungdomsstyrelsen också en riksrepresentativ ungdomsenkät riktad till personer i åldrarna 16-25 år, som vi i rapporten gör jämförelser med. I rapporten jämförs enkätsvaren i LUPP för Ludvikaelever på gymnasiets årskurs 2 (främst 17-åringar) med enkätsvaren i den riksrepresentativa ungdomsenkäten för 17-åriga gymnasieelever. På så sätt kan Ludvikas gymnasieungdomar jämföras med jämnåriga i övriga Sverige.

Källor & lästips

Eslövs kommun (2007), ... *kommer jag på något hör jag av mig! På väg mot en kunskapsbaserad ungdomspolitik*, LUPP-rapport 2006

Folkhälsoinstitutet (2006), *Svenska skolbarns hälsovanor 2005/06*

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet - Lpo94

Skollagen 1985:1100

Skolverket (2007), *Attityder till skolan 2006. Elever och lärare i grund- och gymnasieskolan*

SOU 2006:77, *Ungdomar, stress och psykisk ohälsa*

Sveriges Kommuner och Landsting (2007), *Ungkultur – I ett föränderligt kulturlandskap*

Ungdomsstyrelsen (2006), *Fokus06. En analys av ungas kultur och fritid*, Ungdomsstyrelsens skrifter 2006:4

Värmdö kommun (2005), *Så här tycker vi! - Ungdomar i Värmdö*, LUPP-rapport 2005

www.can.se (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning)

www.drugsmart.com (Ungdomssajt om droger)

www.fhi.se (Folkhälsoinstitutet)

www.skolverket.se

www.svt.se/valu (Sveriges Televisions vallokalundersökning 2006)

www.ungdomsstyrelsen.se